INVALIDILIITTO RY
Asiantuntijalausunto

4.11.2026

Viite: RTS 26:26

Asia: Invalidiliiton lausunto RT-ohjekorttiehdotuksesta RTS 26:26 Asuntosuunnittelu - Asunnon tilat

Invalidiliitto kiittää Rakennustietosäätiötä mahdollisuudesta lausua RT-ohjekorttiehdotuksesta RTS 26:26 Asuntosuunnittelu - Asunnon tilat.

Invalidiliitto ry on valtakunnallinen järjestö, joka edistää ja kehittää fyysisesti vammaisten sekä toimintaesteisten henkilöiden mahdollisuuksia osallistua, liikkua ja elää täysipainoista elämää. Invalidiliitossa on noin 22 000 henkilöjäsentä ja 136 jäsenyhdistystä.

Ohjekortin johdantotekstissä sivulla 1 todetaan, ettei ohjeita ole tarkoitettu erityisryhmien asumiseen. Invalidiliitto katsoo tämän lauseen olevan turha ja ristiriitainen YK:n vammaisyleissopimuksessakin mainitun kaikille sopivan suunnittelun periaatteen kanssa. Edellisessä lauseessa todetaan, ”Ohjeet on tarkoitettu uudisrakentamiseen ja korjausrakentamiseen niitä voidaan käyttää soveltuvin osin”. Tämä on riittävä määritelmä ohjekortin eri käyttötavoista.

Sivulla 2 olevassa johdantotekstissä todetaan, että ohjekortissa esitetään asunnon suunnittelua koskevia suosituksia sekä vaihtoehtoisia tapoja tavoitella määräystasoa korkeampaa toiminnallista ja tilallista laatua. Tämä on harhaan johtavaa ja voi antaa väärän kuvan ohjekortissa esitetyistä suunnitteluperiaatteista. Se, että asuntosuunnittelussa huomioidaan myös eri tavoin liikkuvat ja toimivat asukkaat, ei ole ”korkeampaa laatua” vaan ehdoton edellytys yhdenvertaiselle asuntotarjonnalle ja sille, että esimerkiksi vammaiset henkilöt voivat YK:n vammaisyleissopimuksen mukaisesti vapaasti valita oman asuinpaikkansa ja -tapansa. Invalidiliitto ehdottaakin, että teksti muotoiltaisiin seuraavasti; ”Tässä ohjekortissa esitetään asunnon suunnittelua koskevia suosituksia sekä vaihtoehtoisia tapoja toteuttaa rakentamisen määräyksissä esitettyjä toiminnallisia ja tilallisia tavoitteita”.

Sivulla 4 Kuvassa 2 on esitetty talotekniikan ja kiinteiden varusteiden tilavarauksia. Kohdassa D on tilavaraus oven vieressä sijaitseville valokatkaisijoille ja huonetermostaateille. Invalidiliitto ehdottaa kohtaan lisättävän oven viereen, oven avautumispuolelle 400 millimetrin vapaan tilan, mikä mahdollistaa oven avaamisen pyörätuolista käsin.

Sivulla 6 kuvassa 4 on esimerkkipohjapohjapiirros asunnosta, jossa on pitkänomainen wc- ja peseytymistila. Tällainen ratkaisu ei ole esteettömyyden kannalta optimaalinen. Kuten kuvasta käy ilmi, ei pyykinpesukoneen ja pyykkikaapin edessä mahdu toimimaan pyörätuolista käsin. Olisikin syytä pohtia, onko tällaista ratkaisua tarpeen käyttää ohjeen esimerkkinä. Mikäli tällainenkin wc- ja pesutilaratkaisu halutaan esittää yhtenä toteutusvaihtoehtona, on syytä huolehtia siitä, että tila mahdollistaa toimimisen kaikille myös pesukoneen ja pyykkikaapin edessä.

INVALIDILIITTO RY
Helsingissä 4. marraskuuta 2026

Janne Juvakka
toimitusjohtaja

Laura Andersson
johtaja, yhteiskunnallinen vaikuttaminen

Lisätietoja: Johanna Hätönen, asiantuntija, esteettömyys ja rakennettu ympäristö
johanna.hatonen@invalidiliitto.fi